

Monumentnummer*: 469357

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 januari 1994
Kadaster deel/nr 82865/3

Woonplaats* Assen
Gemeente* Assen
Provincie* Drenthe

Kadastrale gemeente* Assen
Sectie* I
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 14196

Omschrijving**

Inleiding

Het onderkomen van het Rijksarchief is in de periode 1897-1901 gebouwd als Rijksarchief en Provinciaal Museum, naar een ontwerp van rijksbouwmeester C.H. Peters. Het RIJKSARCHIEF annex PROVINCIAAL MUSEUM staat op de plaats waar in een deel van het voormalige klooster Maria in Campis de pastorie van de toenmalige Nederlands Hervormde kerk stond. De pastorie is in 1897 afgebroken, maar een deel van de oude kloostergang is bewaard gebleven en nog te zien aan de westgevel van het archief. Het archiefgebouw heeft de vorm van een in de sobere stijl van de vroege Hollandse renaissance gebouwde kerk met een zware hoektoren. Het ligt ingeklemd tussen de voormalige Abdijkerk (R), het Ontvangershuis (R) en het Drents Museum. Naast Rijksarchief had het gebouw vanaf de oplevering van het gebouw tot 1973 tevens de functie van Provinciaal Museum. De bescherming omvat de van rond de eeuwwisseling daterende oorspronkelijke opzet van het gebouw en het bijbehorende interieur. Omschrijving

De oorspronkelijke hoofdvorm van het grotendeels onderkelderde gebouw is opgetrokken vanuit een langwerpige plattegrond met korte dwarsvleugels en heeft een verdieping onder een met leien (Rijndekking) gedekt zadel- /schilddak met houten dakkapelletjes met pironbekroning. De kap is voorzien van uit drie en twee gebundelde ronde rookkanalen bestaande bakstenen schoorsteenschachten op een rechthoekige basis met zandstenen kraagstukken. De in imitatie-kloostermoppen opgetrokken gevels zijn voorzien van rondboogvensters en getoogde vensters die met glas-in-lood zijn ingevuld. De voorzijde van het gebouw wordt gedomineerd door een ronde, twee geledingen tellende ingangstoren met een deur met beslag onder een latei van rode zandsteen en ontlastingsboogje, een gevelbeëindiging met tandlijst en een octogonale, met leien (Rijndekking) gedekte spits met kruisbloem. De uitgebouwde hoekpartij links van de toren heeft een hoog geplaatst venstertje en een gevelbeëindiging in de vorm van een halve

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

trapgevel. De gevel links hiervan is een trapgevel met hoge, getoogde vensters met wisseldorpels van rode zandsteen op de begane grond en iets minder hoge vensters op de verdieping. De vensters zijn voorzien van holle neggen en hardstenen onderdorpels met doorgetrokken lekdorpels met afzaat. Het gedeelte links van de trapgevel heeft een rechte gevelbeëindiging met in de inspringende hoek een regenpijp met originele vergaarbak. De gevelpartij links in de hoek is voorzien van drie lagen getoogde vensters met decoratieve glas-in-lood invulling. Tegen de oostzijde van het gebouw gaat de rechter trapgevel grotendeels schuil achter een nieuwe aanbouw. Het nog zichtbare gedeelte van het "schip" telt vier trapgevels met steekkappen en tussen steunberen staande rondboog tripletten met glas- in-lood, doorgetrokken afzaat en holle neggen, onder een overspannende ontlastingsboog. Een van de traveeën echter bevat een diepliggende, niet originele deur in een entreepartij met zware latei van rode zandsteen onder een bifora met segmentboogvormige overspanningsboog. De kopgevel aan achterzijde is eveneens een trapgevel met rondboog drielicht onder overspanningsboog tussen steunberen. Achter tegen de rechter zijgevel staat een lagere uitbouw onder een met leien gedekt schilddak met afgeschuinde hoeken en pironbekroning boven de halfronde uitbouw. Tegen de rechter gevel staat tevens het overblijfsel van de oude kloostergang. De gevel hierboven is voorzien van kleine, getoogde vensters. Het INTERIEUR van het gebouw is ondanks enkele verbouwingen en aanpassingen voor een belangrijk deel in oorspronkelijke staat bewaard gebleven. Het vloerniveau van de eerste bouwlaag ligt ruim boven het maaiveld en de vloer van de aan de westzijde opgetrokken kloostergang. De gepleisterde wanden zijn voorzien van hardstenen plinten en worden geleed door op hardstenen poeren staande, ongepleisterde pilasters, die overgaan in rond- en segmentboogvormige boogdoorgangen en gewelfribben welke de plafonds in cellen verdelen. De toren is voorzien van een hardstenen wenteltrap met bordessen, in de muur verzonken trapleuningen van natuursteen en een balkenplafond met natuurstenen kraagstenen rustende zolderbalken, dat de torenspits afsluit. Het lange vertrek naast de aan de kloostergang grenzende gang bestaat uit vier delen met kruisgewelven en was oorspronkelijk in gebruik als tentoonstellingszaal van het Drents Museum. In het achterste deel bevinden zich nog kasten uit de bouwtijd. Ze zijn evenals enkele kasten elders in het gebouw voorzien van deuren die vergelijkbaar zijn met de deuren van diverse vertrekken. De oude studiezaal op de parterre is voorzien van een balkenplafond, gelambriseerde wanden, alsmede een schouw met een schoorsteenmantel van Bentheimer zandsteen en een boezem van gepleisterde baksteen. Op de verdieping bevindt zich een gang met spitsboogdoorgangen en een schuin plafond. De hieraan grenzende vertrekken zijn voorzien van lambrisingen en houten tussenwanden, waarvan de bovenkant bestaat uit een met geslepen glas ingevuld stelsel van stijlen en regels, die zijn bevestigd aan de houten plafondribben. De vertrekken bezitten een zeer fraai spitsboogvormig plafond (spits tongewelf) met geprofileerde gewelfribben, die steunen op korbelen die met elkaar zijn verbonden door trekbalen. In het midden ondersteunen deze de ronde houten kolommen, die zijn verbonden met de ontmoeting van de gewelfkappen. De vertrekken zijn voorzien van overhoekse schouwen met schoorsteenmantels van Bentheimer zandsteen. De vensterpartijen staan met steekgewelfjes in de trapgevels. Waardering

Het karakteristieke gebouw met waardevolle interieur-onderdelen is van architectuurhistorische waarde als een van de zeldzame nog bestaande panden die zijn gebouwd in deze sobere, op de Hollandse renaissance geïnspireerde bouwstijl. Het ook inwendig nog gave archiefgebouw staat op een historisch belangrijke plaats in het beschermde stadsgezicht en is bovendien voorzien van een lange uitbouw (kloostergang) die van groot belang is voor de vroegste historie en de ontwikkelingsgeschiedenis van Assen. Het gebouw heeft ook zeldzaamheidswaarde vanwege de oorspronkelijke functie, die het overigens nog steeds bezit. Omdat het gebouw een nauwe (stedenbouwkundige) relatie heeft met de omringende historische panden is tevens de ensemblewaarde groot.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Welzijn, kunst en cultuur

Onderwijs en wetenschap

Functie

Museum

Archiefbewaarplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument